

Psykologutdanningen i Bergen er i fare

Sunniva Leivestad

Ingrid Volle Haanæs

Philip Torp Nilssen

Joakim Solberg Edland

Hans Jørgen Grov

Hans.Grov@student.uib.no

Vi roper varsko om konsekvensene kuttene ved Det psykologiske fakultet vil ha for kvaliteten på psykologutdanningen, sikkerheten til pasientene og tilliten til psykologprofesjonen.

Sunniva Leivestad (Foto: privat)

Det psykologiske fakultet ved Universitetet i Bergen (UiB) har en lang tradisjon for å utdanne psykologer. Gjennom flere runder med økonomiske kutt skjæres utdanningen nå ikke bare ned til beinet, men inn til marginen.

Forklaringen fakultetet gir for hvorfor nedskjæringene skjer, er at den økonomiske situasjonen er ekstraordinær. Dessverre bærer de gjennomførte og foreslåtte kuttene etter vårt syn preg av manglende konsekvenstenkning og en uholdbar nedprioritering av psykologutdanningen.

Psykologers samfunnsoppdrag

Som ferdigutdannet psykolog vil de aller fleste bli tildelt et behandlingsansvar for pasienter. Som en del av rollen ligger forventninger om at psykologen skal handle forebyggende, diagnostisk, behandlende og helsebevarende. Det stilles høye krav til faglig forsvarlighet og etisk praksis. Når psykologer arbeider med pasienter, må de etablere en trygg og støttende relasjon, gjøre grundige kliniske vurderinger av pasientens helsetilstand, bruke og tilpasse evidensbaserte behandlingsmetoder, reflektere over og evaluere egen praksis og grundig dokumentere den helsehjelpen som er gitt. Arbeidshverdagen innebærer møter med intense følelser, livets store opp- og nedturer og noen ganger også balansering mellom liv og død. Psykologer har et særegent ansvar i kraft av sitt samfunnsoppdrag.

Det psykologiske fakultet ved UiB har ansvar for å gi studentene en utdanning som gjør dem i stand til å utføre dette oppdraget. Men hva skjer dersom psykologutdanningen ikke evner å nå dette målet?

Kutt i livreddende kompetanse

Denne høsten har undervisning om selvmord og selvmordsforebyggende tiltak, traumetilstander hos barn og innføring i sentrale behandlingsmetoder blitt kuttet fra timeplanen. Disse kuttene har rammet vilkårlig, som en russisk rulett med potensielt livreddende kompetanse.

Vår største bekymring er imidlertid vedtaket om den totale stillingsstoppen. I praksis betyr dette at fakultetet ikke lenger vil bruke eksterne forelesere i undervisning. Frafallet av eksterne eksperter vil gå direkte ut over undervisningskvaliteten fordi studentene vil gå glipp av klinisk erfaring, ferdighetstrening og oppdatert kunnskap fra dem som kjenner feltet best.

En annen konsekvens er at internklinikken, der studenter under tett oppfølging starter med pasientbehandling, risikerer å mangle veiledere i flere år fremover. Med økende antall studenter og veilederkontrakter som utløper, mener vi at stillingsstoppen vil ramme kvaliteten på behandling for pasientene og opplæringstilbudet til studentene. Mindre veiledning medfører også dårligere skikkethetsvurdering av studentene. Den totale stillingsstoppen flere år frem i tid vil i ytterste konsekvens føre til at uskikkede psykologer får autorisasjon og kan praktisere som psykolog.

Fortsatt uante konsekvenser

Utdanningsprogrammet som nå dissekeres, har tidligere blitt kritisert i en NOKUT-rapport fra 2022 for «manglende etterlevelse av utvikling av selve profesjonsrollen» (Viddal et al., 2022, s. 28). Rapporten er tydelig på at profesjonsstudiet ved UiB i altfor liten grad integrerer teori og praksis, spesielt tidlig i studieløpet. Profesjonsutdanningen vi går på, har et betydelig forbedringsbehov. Likevel velger fakultetsledelsen å gå løs på det med skalpell og saks.

Situasjonen vi ser i dag, er et resultat av flere år med økonomisk underskudd for fakultetet. Kuttene skyldes altså de lokale forholdene ved vår utdanningsinstitusjon. Forskrekket leser vi i novemberutgaven av Psykologtidsskriftet om regjeringens nye finansieringsplan (Skram, 2024), som vil treffe oss til neste år med ytterligere uante konsekvenser.

Et rop om varsko

Hvordan ønsker vi at fremtidens psykiske helsevern skal se ut? Kan vi med sikkerhet sende sårbare mennesker i behandling hos psykologer som har fullført den utdanningen Det psykologiske fakultet nå legger opp til? Hvordan blir det for kommende psykologer å tre inn i en yrkesrolle når de ikke har fått mulighet gjennom utdanningen til å utvikle de ferdighetene som kreves?

Vi har forståelse for at økonomiske kutt må skje, men ser ikke at de særskilte kravene som stilles til profesjonsutdanningen, ivaretas i de pågående prosessene. Vi bryr oss om studiet vårt og profesjonen vår, og oppfordrer med dette fakultetsledelsen til å ta risikoen på alvor. Vi roper varsko om konsekvensene kuttene ved Det psykologiske fakultet vil ha for kvaliteten på utdanningen, sikkerheten til pasientene vi skal møte, og på sikt tilliten til psykologprofesjonen.

Merknad. Forfatterne representerer Fagutvalget for profesjonsstudiet sin mediekomite, Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen

Referanser

- Skram, N. (2024). Utvanning av profesjonsstudiet i psykologi. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 61(11), 734–739. <https://psykologtidsskriftet.no/aktuelt/2024/11/utvanning-av-profesjonsstudiet-i-psykologi>
- Viddal, K. R., Johansen, H. T., Moe, V., Haakens, M., Sinderud, M. B., Aarstad, Å. K. & Kronen, K. (2022). *Evaluering av implementeringen av RETHOS for studieprogrammene i psykologi (7-2022)*. NOKUT. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2022/evaluering-av-implementeringen-av-rethos-for-studieprogrammene-i-psykologi_7-2022.pdf